

информацията даже с половин година води да нейното остаряване. В случая е необходимо по-често актуализиране на базата данни, което от своя страна, оскъпява изследването.

В сегашните условия на България (относително ниска инфлация и постепенно изменение на доходите) не е необходима честа актуализация на статистическите данни. Достатъчно е годишно определяне на линията на бедност, която няма да се измени съществено в рамките на годината.

Десетият критерий засяга въпроса за постигане на *консенсус* в обществото. Всеки метод в една или друга степен е съпричастен към проблема за постигане на съгласие в обществото. Някои методи използват предимно експертни оценки или арбитражни решения, които в много случаи не се приемат от обществото или са обект на спорове. Прилагането на такива подходи и методи трудно може да убеди социалните партньори за правилността на оценките.

Посочените 10 критерия не изчерпват възможността за добавянето и на други критерии, които биха спомогнали за избор на една по-адекватна методология за оценка на бедността. Такива критерии могат да бъдат способността на метода да генерира еквивалентни скали, простотата на метода, широката публичност и прозрачност на процеса при определяне на границата на бедност и други. Независимо от възможността за включването на допълнителни критерии, в настоящия доклад са разгледани само представените 10 основни критерия.

СРАВНИТЕЛНА ХАРАКТЕРИСТИКА НА НЯКОИ ОСНОВНИ МЕТОДИ ЗА ОЦЕНКА НА БЕДНОСТТА

В теорията на бедността и социалната практика съществува голямо разнообразие от концепции и методи за определяне на линията на бедност, които са обединени в два подхода: *обективен* и *субективен*. Обективният, от своя страна, включва два подхода: абсолютен и релативен. В настоящото изследване са подбрани най-широко прилаганите методи, принадлежащи към трите подхода.

А. Дефиниране на методите за оценка на границата на бедност

Абсолютната линия на бедност най-общо се дефинира като да имаш по-малко, отколкото обективно дефиниран абсолютен минимум. В изследването са използвани следните конкретни методи:

- *Методът на потребителската кошница*. Линията на бедност (PL) се определя чрез остойностяване на експертно определени количества от хранителни, нехранителни стоки и услуги (Q_i) със съответното за периода равнище на цените (P_i) - $PL = \sum_i (Q_i * P_i)$. Структурата на потребителските кошници включва базисни потребности от храна, облекло, жилище, обзавеждане и други. У нас е възприето изчисляването на два прага на бедност: т. нар. социален и екзистенц-минимум (респективно горна и долна граница на бедността). Първият включва по-широк набор от основни стоки и услуги, а вторият - само тези артикули, които осигуряват физиологичното съществуване на индивидите. Екзистенц-минимумът се разбира